

<b>I. KARTA OPISU PRZEDMIOTU</b>	
Kierunek	Fizjoterapia
Poziom kształcenia	Studia jednolite magisterskie
Profil kształcenia	praktyczny
Forma prowadzenia studiów	stacjonarna
Przedmiot/kod	Metody Specjalne fizjoterapii/ IZKFF-5-MSF
Rok studiów	IV,V
Semestr	7,8,9
Liczba godzin	Wykłady: 35 Ćwiczenia: 85
Liczba punktów ECTS	8
Prowadzący przedmiot	Dr Zuzanna Maćkowiak
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności, kompetencji personalnych i społecznych	Anatomia prawidłowa człowieka, anatomia palpacyjna, fizjologia człowieka, biomechanika kliniczna, kinezyterapia, terapia manualna, fizjoterapia w neurologii, ortopedii, reumatologii, pediatrii.
Cel(cele) przedmiotu	<p>C1. Zapoznanie studentów z najważniejszymi zagadnieniami współczesnych metod specjalnych stosowanych w fizjoterapii.</p> <p>C2. Kształtowanie umiejętności praktycznego wykorzystania wiedzy z zakresu metod specjalnych w terapii fizjoterapeutycznej.</p> <p>C3. Zapoznanie studentów ze wskazaniami oraz przeciwwskazaniami do zastosowania wybranych metod fizjoterapii.</p> <p>C4 Umiejętność rozpoznania i wykonania podstawowych technik stosowanych w wybranych metodach fizjoterapeutycznych.</p> <p>C5 Opanowanie podstawowej nomenklatury stosowanej w praktyce wybranych metod fizjoterapeutycznych.</p> <p>C6 Umiejętność oceny aparatu układu mięśniowo-szkieletowego według wybranych metod fizjoterapeutycznych.</p> <p>C7 Znajomość i badanie wybranych patologii w świetle oceny wybranych metod fizjoterapeutycznych.</p> <p>C8 Umiejętność pracy indywidualnej i grupowej.</p>
<b>II. EFEKTY UCZENIA SIĘ</b>	

Symbol efektów uczenia się	Potwierdzenie osiągnięcia efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku studiów
IZKFF-5-MSF_01	Zna podział i rozwój metod fizjoterapeutycznych w Polsce i na świecie oraz wskazania, przeciwwskazania i skutki uboczne środków i zabiegów fizjoterapeutycznych.	SJKFIZ.C.W7; SJKFIZ.C.W8
IZKFF-5-MSF_02	Zna objawy i interpretuje zmiany patologiczne w różnych schorzeniach oraz zaburzeniach strukturalnych wywołanych chorobą, urazem lub inną formą niepełnosprawności dla potrzeb diagnostyki funkcjonalnej oraz wykonywania zabiegów z zakresu metod specjalnych fizjoterapii i posiada wiedzę na temat mechanizmu oddziaływania specjalnych metod fizjoterapii na organizm pacjenta.	SJKFIZ.C.W2; SJKFIZ.C.W3
IZKFF-5-MSF_03	Posiada szczegółową wiedzę z zakresu diagnostyki funkcjonalnej oraz doboru badań diagnostycznych i funkcjonalnych do oceny stanu pacjenta na potrzeby wykonywania zabiegów w ramach metod specjalnych fizjoterapii.	SJKFIZ.C.W4 SJKFIZ.C.W5;
IZKFF-5-MSF_04	Zna metody neurofizjologiczne w tym historię, podstawy naukowe, założenia metodyczne i zasady działania i techniki metod neurofizjologicznych, takich jak: NDT Bobath, Vojty, PNF, ćwiczenia wspomagane zastępczym sprzężeniem zwrotnym.	SJKFIZ.C.W1; SJKFIZ.C.W5;

	Zna terapię punktów spustowych oraz posiada wiedzę z zakresu terapii zaburzeń tkanek miękkich, metody Mc Kenzie, medycyny ortopedycznej wg Cyriaxa, metody dynamicznego plastrowania, manipulacji i mobilizacji stawów, terapii blizn, terapii Cranio-Sacralnej oraz podstawy metodyczne treningu funkcjonalnego w fizjoterapii.	SJKFIZ.C.W7; SJKFIZ.C.U8;
IZKFF-5-MSF_06	Potrafi wykorzystać zasady i techniki metod neurorozwojowych fizjologicznych, NDT oraz koncepcji Bobath dla dorosłych, Wojty, PNF, ćwiczeń wspomaganych zastępczym sprzężeniem zwrotnym w praktyce.	SJKFIZ.C.U10; SJKFIZ.C.U8
IZKFF-5-MSF_07	Potrafi wykorzystać zasady i techniki neuromobilizacji wg Butlera, wg metody Neurac, odpowiednie techniki metody Mc Kenzie, dynamicznego plastrowania, mobilizacji stawowych, dla terapii restrykcji powięziowych, FDM oraz punktów spustowych i w terapii blizn w praktyce oraz zastosowanie terapii Cranio-Sacralnej.	SJKFIZ.C.U10; SJKFIZ.C.U8
IZKFF-5-MSF_08	Potrafi opisać i zinterpretować podstawy działań interwencyjnych w odniesieniu do pacjenta indywidualnego oraz do grup pacjentów oraz zaprogramować badania funkcjonalne układu ruchu, narządów wewnętrznych oraz badania wydolnościowe niezbędne dla doboru środków fizjoterapii, wykonywania zabiegów i stosowania odpowiednich metod specjalnych fizjoterapii.	SJKFIZ.C.W4; SJKFIZ.C.U1 SJKFIZ.C.U6 SJKFIZ.C.U8

IZKFF-5-MSF_09	Posiada umiejętność instruowania chorych do wykonywania ćwiczeń z zakresu metod specjalnych fizjoterapii.	SJKFIZ.C.U4 SJKFIZ.C.U7
IZKFF-5-MSF_10	Potrafi inicjować pracę w zespole terapeutycznym oraz określać kierunki jego działania. Jest tolerancyjny i potrafi zbudować prawidłowe relacje z pacjentem oraz zespołem terapeutycznym.	SJKFIZ.C.U3 SJKFIZ.C.U16
IZKFF-5-MSF_11	Posiada wiedzę w zakresie karty opisu przedmiotu (cele i efekty uczenia się) oraz zasad bezpieczeństwa i higieny pracy w odniesieniu do przedmiotu	SJKFIZ.A-F.W1

III. TREŚCI KSZTAŁCENIA		
Symbol	Treści kształcenia	Odniesienie do efektów uczenia się przedmiotu
TK_1	Omówienie przedmiotu; zapoznanie studentów z kartą opisu przedmiotu, zapoznanie z efektami uczenia się przewidzianymi dla przedmiotu, zapoznanie z celami przedmiotu realizowanymi podczas zajęć. Zapoznanie z zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy w odniesieniu do przedmiotu	IZKFF-5-MSF_11
TK_2	Podział i rozwój metod fizjoterapeutycznych w Polsce i na świecie oraz wskazania, przeciwwskazania i skutki uboczne środków i zabiegów fizjoterapeutycznych. Mechanizmy oddziaływania specjalnych metod fizjoterapii na organizm pacjenta.	IZKFF-5-MSF_1; IZKFF-5-MSF_2
TK_3	Wczesna interwencja i wspomaganie rozwoju dziecka, podstawy integracji sensorycznej, oddziaływanie wielozmysłowe, terapia przez sztukę, środki arteterapeutyczne wykorzystywane przez terapeutę.	IZKFF-5-MSF_3; IZKFF-5-MSF_4
TK_4	Metoda Wojty (rys historyczny, zasady, ocena pacjenta, postępowanie terapeutyczne).	IZKFF-5-MSF_3; IZKFF-5-MSF_4; IZKFF-5-MSF_6
TK_5	Podstawowe założenia współczesnej neurologii rozwojowej. Teoria adaptacji ontogenetycznej. Rozwój spontanicznej aktywności płodu, noworodka i niemowlęcia. Kontrola nerwowa rozwoju ruchowego człowieka. Centralne generatory wzorców. Ruchy globalne.	IZKFF-5-MSF_2; IZKFF-5-MSF_4; IZKFF-5-

		MSF_6
TK_6	Definicja metody NDT-Bobath. Pojęcia związane z koncepcją. Techniki stosowane w terapii metodą NDT-Bobath.	IZKFF-5-MSF_4; IZKFF-5-MSF_6
TK_7	Podstawy teoretyczne i praktyczne usprawniania metodą NDT-Bobath cz. 1: Patologie rozwoju psychoruchowego. Diagnostyka zaburzeń funkcjonowania młodego układu nerwowego człowieka. Ocena ruchów globalnych metodą Prechtl'a.	IZKFF-5-MSF_3; IZKFF-5-MSF_4; IZKFF-5-MSF_6
TK_8	Podstawy teoretyczne i praktyczne usprawniania metodą NDT-Bobath cz. 2: Klasyczna ocena neurologiczna noworodka i niemowlęcia. Skale rozwojowe i testy. Ocena fizjoterapeutyczna dla potrzeb rehabilitacji. Napięcie mięśniowe a napięcie posturalne - ocena na potrzeby fizjoterapii.	IZKFF-5-MSF_3; IZKFF-5-MSF_4; IZKFF-5-MSF_6
Symbol	Treści kształcenia 2 semestr	Odniesienie do efektów kształcenia modułu
TK_9	Definicja PNF, Historia PNF na świecie i w Polsce, Neurofizjologiczne podstawy PNF. Fazy kontroli motorycznej. Strategia badania chorego wg filozofii PNF. Planowanie pracy z pacjentem. Dokumentacja.	IZKFF-5-MSF_3; IZKFF-5-MSF_4; IZKFF-5-MSF_6
TK_10	Specyfika PNF – metoda a koncepcja, filozofia PNF: Pozytywne nastawienie do pacjenta i jego problemów. Globalna obserwacja pacjenta. Mobilizacja rezerw pacjenta. Irradiacja i wzmocnienie. Uwzględnienie globalnych czynności ruchowych. Intensywny plan ćwiczeń. Myślenie funkcjonalne. Częsta zmiana pozycji wyjściowych. Zmiana kolejności aktywności ruchowej. Uzyskanie odpowiedzi na każdy bodziec. Bezbolesna praca z pacjentem.	IZKFF-5-MSF_3; IZKFF-5-MSF_4; IZKFF-5-MSF_6
TK_11	Zasady główne PNF; Kontakt manualny. Kontakt werbalny. Kontakt wizualny. Opór manualny. Trakcja. Aproksymacja. Mechanika ciała terapeuty. Wzorce ruchowe. Promieniowanie pobudzenia (irradiacja) i wzmocnienie. Timing – fizjologiczny przebieg ruchu. Zmiana normalnej kolejności ruchu. Sumowanie czasowe i przestrzenne bodźców (prawa Sherringtona).	IZKFF-5-MSF_4; IZKFF-5-MSF_6

TK_12	Wzorce ruchowe w PNF: kończyn, głowy i szyi, górnego i dolnego tułowia. Diagonalne i kierunki ruchu. Nazwy wzorców. Analiza funkcjonalna poszczególnych wzorców, kombinacje wzorców torowanie funkcji życiowych w metodzie PNF, mimika, żucie, połykanie, oddychanie. Techniki i ich podział w metodzie PNF. Cele i zasady stosowania. Zastosowanie technik w poszczególnych problemach funkcjonalnych.	IZKFF-5-MSF_3; IZKFF-5-MSF_4; IZKFF-5-MSF_6
TK_13	Analiza aktywności mięśniowej w pracy na macie. Nauka chodu wg PNF. Warunki fizjologicznego chodu. Przygotowanie chorego do funkcji chodu w pozycji siedzącej. Nauka wstawania i stabilizacji pozycji stojącej. Torowanie faz chodu.	IZKFF-5-MSF_3; IZKFF-5-MSF_4; IZKFF-5-MSF_6
TK_14	Terapia Manualna według IAOM – ryshistoryczny, rozwój medycyny manualnej w świetle współczesnych badań. Podstawowe pojęcia w terapii manualnej. Metoda Cyriax.	IZKFF-5-MSF_5; IZKFF-5-MSF_7
TK_15	Podstawy biomechaniki stawów. Omówienie pojęć związanych z osteokinematyką i artrokinematyką. Ruch kości w przestrzeni. Zachowanie powierzchni stawowych – reguła wklęsło-wypukła.	IZKFF-5-MSF_5; IZKFF-5-MSF_7
TK_16	Techniki stosowane w terapii manualnej. Efekty fizjologiczne poszczególnych technik. Wskazania i przeciwwskazania. Sygnały ostrzegawcze. Konstrukcja terapii.	IZKFF-5-MSF_1; IZKFF-5-MSF_5; IZKFF-5-MSF_7
TK_17	Podstawy diagnostyki dla potrzeb terapii manualnej. Omówienie patologii związanych z dysfunkcją narządu ruchu.	IZKFF-5-MSF_2; IZKFF-5-MSF_3; IZKFF-5-MSF_5; IZKFF-5-MSF_7
TK_18	Wprowadzenie do leczenia tkanek miękkich (zjawisko tensegracji, tkanka łączna, powięź, wybrane metody leczenia tkanek miękkich). Łańcuchy mięśniowo-powięziowo-stawowe: Anatomy Trains - rys historyczny, rodzaje łańcuchów, główne zasady terapii. Integracja Strukturalna-Rolfing.	IZKFF-5-MSF_5; IZKFF-5-MSF_7
TK_19	Zastosowanie różnych technik tkanek miękkich w wybranych dysfunkcjach i zespołach bólowych. Masaż głęboki, rollery.	IZKFF-5-MSF_5; IZKFF-5-MSF_7
TK_20	Testosowanie technik mięśniowo-powięziowego rozluźniania w oparciu o różne koncepcje łańcuchów mięśniowo-powięziowo-stawowych (dysbalans mięśniowy, techniki powięziowe aktywne i pasywne, techniki pozycyjnego rozluźnienia, punkty spustowe).	IZKFF-5-MSF_3; IZKFF-5-MSF_5; IZKFF-5-MSF_7
TK_21	Zastosowanie Techniki Energii Mięśniowej w wybranych dysfunkcjach narządu ruchu (poizometryczna relaksacja, hamowanie recyprokalne, izotoniczny skurcz ekscentryczny).	IZKFF-5-MSF_5; IZKFF-5-MSF_7

TK_22	Łącuchy mięśniowo-powięziowo-stawowe: GDS - rys historyczny, rodzaje łańcuchów, główne zasady terapii. FDM - Fascial Distorsion Model - rys historyczny, rodzaje zaburzeń powięzi, zasady terapii.	IZKFF-5-MSF_5; IZKFF-5-MSF_7
TK_23	Metoda Neurac (Neuromuscular Activation) z wykorzystaniem urządzenia Redcord - rys historyczny, podstawy neurofizjologiczne, zamknięte i otwarte łańcuchy kinematyczne, kontrola sensomotoryczna, badania naukowe.	IZKFF-5-MSF_3; IZKFF-5-MSF_5; IZKFF-5-MSF_7
TK_24	Praktyczny pokaz Metody Neurac z wykorzystaniem urządzenia Redcord w wybranych dysfunkcjach aparatu ruchu (demonstracja sprzętu, zasady bezpieczeństwa, ćwiczenia w otwartych i zamkniętych łańcuchach kinematycznych, ćwiczenia sensomotoryczne, drabiny progresji ćwiczeń. Przykładowe sposoby leczenia w oparciu o Metodę Neurac).	IZKFF-5-MSF_5; IZKFF-5-MSF_7
Symbol	Treści kształcenia 4 semestr	Odniesienie do efektów kształcenia modułu
TK_25	Drenaż limfatyczny, zastosowanie w terapii. Zasady i metodyka wykonania zabiegu kinesiotalingu. Elementy kinesiotalingu dostosowane do poszczególnych jednostek chorobowych. Terapia blizn.	IZKFF-5-MSF_5; IZKFF-5-MSF_7
TK_26	Wprowadzenie do terapii metodą Mc Kenzie. Ocena diagnostyczna z wykorzystaniem metody Mc Kenzie.	IZKFF-5-MSF_3; IZKFF-5-MSF_5; IZKFF-5-MSF_7
TK_27	Możliwości wykorzystanie terapii Mc Kenzie w procesie usprawniania.	IZKFF-5-MSF_5; IZKFF-5-MSF_7
TK_28	Terapia Cranio-Sacralna i Somato Emotional Release. Podstawy Cranio-Sacralnej pracy z ciałem. Podstawy teoretyczne.	IZKFF-5-MSF_5; IZKFF-5-MSF_7
TK_29	Terapia Cranio-Sacralna. Chwyt Sutherlanda. Wykonanie podstawowych technik terapeutycznych.	IZKFF-5-MSF_5; IZKFF-5-MSF_7
Symbol	Treści kształcenia 5 semestr	Odniesienie do efektów kształcenia modułu
TK_30	Zastosowanie metod specjalnych w praktyce fizjoterapeutycznej.	IZKFF-5-MSF_1
TK_31	Trening funkcjonalny w fizjoterapii. Autoterapia.	IZKFF-5-MSF_5
TK_32	Badanie podstawowe–praktyczne wykonanie i interpretacja. Klasyfikacja pacjenta do zabiegu. Pogłębione badanie	IZKFF-5-MSF_3; IZKFF-

	neurologiczne, ortopedyczne oraz manualne. Praca w grupie.	5-MSF_8; IZKFF-5- MSF_9
TK_33	Analiza przypadków klinicznych pod kątem diagnozy i postępowania leczniczego. Umiejętność doboru odpowiednich metod specjalnych fizjoterapii. Praktyczne wykonanie. Praca w grupie.	IZKFF-5- MSF_3; IZKFF- 5-MSF_8; IZKFF-5- MSF_9
TK_34	Przeprowadzenia samodzielnej prezentacji publicznej na wybrany temat z zakresu metod specjalnych fizjoterapii.	IZKFF-5- MSF_10

#### IV. LITERATURA PRZEDMIOTU

Podstawowa	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Borkowska M.: Dziecko niepełnosprawne ruchowo. Tom 2. Warszawa: Wyd. Szkolne i Pedagogiczne; 1997.</li> <li>2. Nowotny J.: Podstawy fizjoterapii cz. 3. Kasper, Kraków, 2005</li> <li>3. Zembaty A. (red.): Kinezyterapia. tom I i II. Wydawnictwo Kasper, Kraków, 2002.</li> <li>4. Myers T., Taśmy anatomiczne, wydanie II, Elsevier, Warszawa 2009.</li> <li>5. Stecco L. „Manipulacja powięzi w zespołach bólowych układu ruchu”, Wydawnictwo ODNOWA, Szczecin 2010.</li> </ol>
Uzupełniająca	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Chaitow L.: ”Techniki energii mięśniowej”, Elsevier Urban &amp; Partner, Wrocław 2011.</li> <li>2. Chaitow L.: „Techniki rozluźnienia pozycyjnego”, Elsevier Urban &amp; Partner, Wrocław 2011.</li> <li>3. Prusiński A.: Neurologia praktyczna, PZWL, Warszawa, 2007.</li> <li>4. Shacklock M.: Neurodynamika kliniczna, Elsevier, Wrocław, 2008.</li> <li>5. Schultz L.: „Nieskończona sieć. Anatomia powięzi w działaniu”, Virgo, Wydanie I, Warszawa 2009.</li> <li>6. Mikołajewska E.: Metoda NDT-Bobath w neurorehabilitacji. Warszawa 2010.</li> <li>7. Borkowska M.: Metoda NDT-Bobath . Poradnik dla rodziców. Warszawa 2011.</li> <li>8. Richter P, Hebgen E.: Punkty spustowe i łańcuchy mięśniowo-powięziowe w osteopatii i terapii manualnej. Wyd I. Galaktyka 2012.</li> <li>9. Sadowska L.: Neurofizjologiczne metody usprawniania dzieci z zaburzeniami rozwoju Wrocław 2004.</li> <li>10. Kabsch A.: Problemy rehabilitacji w zaburzeniach rozwojowych. Poznań 2008.</li> </ol>

#### V. SPOSÓB OCENIANIA PRACY STUDENTA

Symbol efektu uczenia się dla przedmiotu	Symbol treści kształcenia realizowanych w trakcie zajęć	Forma realizacji treści kształcenia	Typ oceniania	Metody oceny
IZKFF-5- MSF_01	TK_2; TK_16; TK_30	Wykłady Ćwiczenia	P	Test Pisemne zaliczenie
IZKFF-5- MSF_02	TK_2; TK_5; TK_17;	Wykłady Ćwiczenia	P	Test Pisemne zaliczenie



IZKFF-5-MSF_03	TK_3, TK_4; TK_7; TK_8; TK_9; TK_11; TK_12;TK_13; TK_17; TK_20; TK_23; TK_26; TK_32; TK_33	Wykłady Ćwiczenia	P	Test Pisemne zaliczenie
IZKFF-5-MSF_04	TK_3-TK_13; TK_17; TK_20; TK_23; TK_26; TK_32; TK_33	Wykłady Ćwiczenia	P	Odpytanie
IZKFF-5-MSF_05	TK14-TK_31;	Wykłady Ćwiczenia	P	Odpytanie
IZKFF-5-MSF_06	TK_3- TK_13	Wykłady Ćwiczenia	P	Zaliczenie praktyczne
IZKFF-5-MSF_07	TK14;-TK_29	Wykłady Ćwiczenia	P	Zaliczenie praktyczne
IZKFF-5-MSF_08	TK_32-TK_33	Ćwiczenia	P	Odpytanie Zaliczenie praktyczne
IZKFF-5-MSF_09	TK_32-TK_33	Ćwiczenia	P	Zaliczenie praktyczne
IZKFF-5-MSF_10	TK_34	Ćwiczenia	F, P	Prezentacja Zaliczenie praktyczne w grupach
IZKFF-5-MSF_11	TK_1	Wykład, ćwiczenia	P	Obserwacja

#### VI. OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (w godzinach)

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności (godz. zajęć - 45 min.)
<b>Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem ( tzw. kontaktowe)</b>	120 godz.
1. Wykład	35 godz.
2. Ćwiczenia	85 godz.
3. ....	...godz.

<b>Praca własna studenta</b> (np. przygotowanie do zajęć, czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do egzaminu, inne)	30 godz.
1.	...godz.
2.	
<b>Praca własna studenta – suma godzin</b>	80 godz.
<b>Łączny nakład pracy studenta</b> (sumaryczna liczba „Godzin zajęć z nauczycielem” oraz „Pracy własnej studenta”).	200 godz.
<b>VII. OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (ECTS)</b>	
<b>Sumaryczna liczba punktów ECTS z przedmiotu</b> (liczba punktów, którą student uzyskuje na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela, pracy własnej oraz w ramach zajęć o charakterze praktycznym – laboratoryjne, projektowe, itp.)	8 ECTS
<b>Nakład pracy studenta związany z zajęciami o charakterze praktycznym</b>	5 ECTS
<b>Nakład pracy związany z zajęciami wymagającymi bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich</b> (zgodnie z wyliczeniami z planu studiów)	4,8 ECTS
<b>Nakład pracy własnej studenta</b> (zgodnie z wyliczeniami z planu studiów)	3,2 ECTS
<b>VIII. KRYTERIA OCENY</b>	
5	znakomita wiedza, umiejętności, kompetencje
4,5	bardzo dobra wiedza, umiejętności, kompetencje
4	dobra wiedza, umiejętności, kompetencje
3,5	zadawalająca wiedza, umiejętności, kompetencje, ale ze znacznymi niedociągnięciami
3	zadawalająca wiedza, umiejętności, kompetencje, z licznymi błędami
2	niezadawalająca wiedza, umiejętności, kompetencje

Zatwierdzenie karty opisu przedmiotu:

Opracował: dr Zuzanna Maćkowiak

Sprawdził pod względem formalnym (koordynator przedmiotu): dr Zuzanna Maćkowiak

Zatwierdził (Dyrektor Instytutu): dr hab. K. Cieślik